

Magyar Helsinki Bizottság

Jelentés a Magyar Helsinki Bizottság 2017. március 30-i látogatásáról a Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal Bicske Befogadó Állomás Vámosszabadi Telephelyén

A Magyar Helsinki Bizottság (továbbiakban: Bizottság) és a Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (továbbiakban: Hivatal) között fennálló együttműködési megállapodás alapján 2017. március 30-án a Bizottság felkereste a Hivatal Bicske Befogadó Állomás Vámosszabadi Telephelyét. A látogatáson a Bizottság részéről Alföldi András és Léderer András munkatársak vettek részt.

A látogatás célja a befogadó állomás megtekintése és működésének emberi jogi szempontú megfigyelése volt. Az együttműködési megállapodás értelmében a Bizottság megfigyelői felmérték az elhelyezésre szolgáló épület fizikai állapotát, továbbá a befogadó állomáson tartózkodó menedékkérőkkel folytatott személyes beszélgetés keretében információkat gyűjtöttek a bánásmódról, az elhelyezési körülményekről, a kérelmezők jogainak biztosításáról, az egészségügyi ellátásról, illetve a befogadó állomás lakói és a létesítmény dolgozói közötti kapcsolatról. A Bizottság megfigyelői a látogatás során a befogadó állomás telephelyvezetőjével is konzultáltak.

I. Általános megállapítások

A Hivatal részéről Gläser Attila telephelyvezető tájékoztatta a Bizottság megfigyelőit a befogadó állomással kapcsolatos tapasztalatokról, akinek szíves együttműködését ezúton is köszönjük. Bár a befogadó állomás hivatalosan 216 férőhelyes, a látogatás napján mindössze 11 fős létszámmal üzemelt. A létszám a Bizottság látogatását megelőző hetekben számottevően csökkent, sokan a 2017. március 28-án életbe lépő változásoktól, így különösen a tranzitónák valamelyikébe történő átszállítástól féltve az azt megelőző napokban távoztak ismeretlen helyre. A Bizottság látogatásakor az állomáson tartózkodók többsége nem kérelmező volt, hanem menekült vagy oltalmazott. Az üresen álló szobák, folyosók, jól felszerelt közösségi helyiségek, a kert és az ott található hinta különösen az épület friss felújításának fényében szomorú látványt nyújtottak.

II. Kapcsolat a szociális munkásokkal és az öörökkel

A Hivatal által alkalmazott négy szociális munkáson kívül a befogadó állomásra rendszeresen, hetente többször járnak a Menedék Egyesület szociális munkásai, de heti két alkalommal a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet munkatársai is jelen vannak a táborban. 2017 februárjától kezdve az SOS Gyermekfalu Magyarországi Alapítványa heti rendszerességgel szervez foglalkozásokat gyermekeknek. A befogadó állomást a Vöröskereszt is heti rendszerességgel látogatja. A Bizottság legutóbbi, 2016. február 25-i látogatása után jelezte, hogy bár a korábbiakhoz képest kibővített kapacitás üdvözlendő, ugyanakkor akkori látogatásunkkor számos menedékkérő jelezte igényét magyar nyelvoktatásra, amire kapacitáshiány miatt nem volt lehetőség. A Bizottság üdvözli, hogy azóta lehetőség nyílt a nyelvtanulásra, melyet a kihelyezett tájékoztatók alapján a Menedék Egyesület szervez.

A látogatás során nem érkezett panasz a szociális munkásokra vagy az őrszemélyzetre.

III. Információhoz való hozzáférés

A Bizottság pozitív gyakorlatként értékelte, hogy a praktikus, mindenkit érintő információkat, mint pl. a buszmenetrend, a ruhaosztás időpontja, több nyelven, jól látható helyre is kifüggesztik. Szintén üdvözlendő, hogy az eljárásra vonatkozó információk az épület aulájában, jól látható helyen, több nyelven vannak kirakva. Szintén üdvözlendő, hogy a közösségi helyiségek nyitvatartási és működési rendjét szintén jól látható módon, könnyen értelmezhető piktogramokat tartalmazó tájékoztatók mutatják. A telephely bejáratánál kifüggesztett naptáron könnyen követhető a külföldiek és a különböző szolgáltatást nyújtó szervezetek munkatársainak számára is, hogy pontosan mikor milyen program és szolgáltatás elérhető.

III. A jogi segítség elérhetősége

Jelenleg kizárólag a Bizottság nyújt ingyenes jogi segítséget. A Bizottság megbízott ügyvédje, dr. Sánta Szabolcs Miklós jelenleg heti két alkalommal látogatja a befogadó állomást. Üdvözlendő gyakorlat, hogy az ügyvéd számára a

telephely vezetése továbbra is külön szobát biztosít a földszinten, ahol a kérelmezők az erre biztosított időben kérhetnek jogi segítséget menekültügyi eljárásuk vonatkozásában.

IV. Étkezés

A telephelyvezető tájékoztatása alapján a befogadó állomáson tartózkodó menedékkérők napi háromszor kapnak ételt, a vacsorát tartalmazó csomagot az ebéddel egy időben kapják meg. A telephelyvezető tájékoztatása szerint a drasztikusan lecsökkent létszám miatt április 3-tól megszűnik az állomáson tartózkodó külföldiek étellemezése, onnantól kezdve készpénzt fognak kapni, hogy fedezzék szükségleteiket.

V. Egészségügyi ellátás, higiénia, ruházkodás

A szobákban és a közösségi helyiségekben elfogadhatóak voltak a higiéniai körülmények, erre a Bizottság megfigyelőihöz panasz nem érkezett. Egy külföldi jelezte, hogy a fürdőszobájában nincs meleg víz, annak vételezését a folyosó túloldaláról, egy használaton kívüli fürdőszobából oldja meg. A telephelyvezető tájékoztatása szerint az épület felújítását követően az ingatlan egyik szárnyában akadozni kezdett a melegvíz-ellátás, ennek megoldására annak fényében lesz lehetőség, hogy a továbbiakban is üzemelni fog-e a telephely.

A befogadó állomásra naponta jár ki orvos, valamint kéthetenként egyszer jelen vannak a Cordelia Alapítvány pszichiátere és pszichológusai is, akik igyekeznek segítséget nyújtani a sokszor traumatizált menedékkérőknek. Sem az egészségügyi ellátással, sem a ruházkodással kapcsolatos problémával a megfigyelők nem találkoztak.

VI. A menekültek és oltalmazottak kiköltözésének és integrációjának elősegítése

Mivel nem csak kérelmezők, hanem elismert menekültek és oltalmazottak is tartózkodnak a befogadó állomáson, a szociális munkásoknak velük is foglalkozniuk kell az elismerést követően a befogadó állomáson töltött egy hónap alatt. A Bizottság legutóbbi látogatása után is kifejtette, hogy bár könnyebb érdemi segítséget nyújtani azoknak, akik Győrben kívánnak letelepedni, de az ingatlanbérleti árak itt nagyon magasak és a többség Budapestre szeretne költözni. Ha a külföldinek nincs rokona vagy ismerőse, aki segíthetne neki, gyakorlatilag lehetetlen egy egyedülálló menekült számára szállást találni. Győrben nem üzemel semmilyen egyedülállót befogadó átmeneti szálló, csak a kizárólag családokat befogadó Baptista Szeretetszolgálat Családok Átmeneti Otthona. A Baptista Szeretetszolgálat egyedül Budapesten fogad egyedülállót is. Ráadásul ebben az otthonban is négyen osztoznak egy szobán. Ez különösen a női menekülteknek nem felel meg, hiszen nincs arra garancia, hogy férfiak nem kerülnek ugyanabba a szobába. Így gyakorlatilag lehetetlen számukra egy hónap alatt megfelelő lakóhelyet és munkahelyet találni.

A Bizottság ezért üdvözli, hogy rendszeres kapcsolat alakult ki a menekültek és oltalmazottak integrációját, különösen lakhatásukat elősegítendő a helyi családsegítő és a Győr környékén működő önkéntesek, valamint a telephely vezetése között.

VIII. További megállapítások

A vámoszabadi befogadó állomás a Bizottság legutóbbi látogatása óta jelentős fejlődésen ment keresztül: egyfelől bővültek és gyakoribbá váltak a különböző segítő szervezetek szolgáltatásai, másrészt a befogadó állomás felújításával komfortosabbá vált a környezet. A befogadó állomás udvarán helyet kapott többek között a Menedék Egyesület konténera, az állomáson tartózkodó külföldiek számára különböző sportolási, kikapcsolódási, oktatási eszközök is elérhetővé váltak. Mindezek fényében a Bizottság különösen sajnálatosnak találja, hogy a befogadó állomás bezárása felmerült a 2017. március 28-án életbe lépett jogszabályi változások miatt.

Budapest, 2017. április 19.